

Universitätsbibliothek Paderborn

Svmmae Virtvtvm, Ac Vitiorvm , Tomus ...

Guilelmus <Peraldus>

Lvgdvni, 1585

De continentia coniugali. Et primo de destructione erroris illorum qui
damnant matrimonium. Cap. XIII.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-46132](#)

enim dominum tantum habere proprios scruentes quod in
habet similiter potestatem in corpore eorum. ad Cor. 7.
fui corporis potestatem non habet, sed mulier.

*De continentia coniugali. Et primo de distinctione erroris illius
qui damnant matrimonium.*

C A P. X I I I:

Sequitur de continetia coniugali. Circa quam primo delin-
etur error ille qui matrimonium dampnat. Secundo, matrimo-
nium commendabitur. Tertiò, ostendetur qualiter sunt mar-
rimonia contrahenda. Quarto, quia continetia coniugalis ab-
inet à carnali opere illicito, & virtutem licito, & ostenditur que
opus carnale sit licitum, & quod illicitum. Circa primū vero
ponem⁹ testimonia Noni testamēti, quibus dictus enoc-
nitur. Secundo authoritates & rationes quib⁹ falsitas dicti
erroris cōvincitur. Qui sunt huius erroris, vocantur Cathari
à catho cuius posteriora osculantur, in cuius specie Lucifer
dicunt sibi apparete. Vel à catha, quod est fluxus; defluunt
per diuersa virtus: ponunt enim naturam corporis malam esse
esse à principio malo: debere cā omnibus modis purgatio-
nius à natura mala liberemur: vnde nolunt fluxum illō mu-
monio restringi. Ipsi dicūt opus carnale, q̄ tamē ab uxori
cetur, fornicationem esse, vtentes ad hoc probādum illo re-
ad Cor. 7. Propter fornicationem vnuſquisque uxori
habeat: ergo est fornicatio cū uxore. Sed verbum dictum fer-
intelligendū. Propter fornicationē &c. non propter fornicati-
onem faciendā, sed evitandā. Simile ad Ro. 4. Christus in
est propter delicta nostra, nō facienda, sed destruenda. Et chri-
statis modus loquendi: vnde dicitur aliquis ferre pellēcū
pter frigus: nō propter frigus faciendum, sed repellendum.
Ibidem: Hoc autē dico secundū indulgentiam, nō secundū
perium: ergo peccatū est matrimoniu, cū indulgeatur. Præter
pōst dicit ibidem Apostolus: Velo omnes esse sicut meipsum
est, cōtinentes. Et dicendū est, q̄ indulgentia ibi nō accipit
venia, sed pro cōcessione minoris boni. Minus enim bonum
matrimoniu, quam virginitas vel castitas. Vtrūque bona
& donum Dei. Vnde subdit Apostolus: Vnuſquisque proprie-
donum habet ex Deo, alius quidē sic, alius verò sic. Propter
ergo dicit, quod vult omnes homines esse sicut se: quia ve-
cos nō solum bonos esse, sed etiam meliores. Item in code-
citur: bonum est homini mulierem nō rāgere: ergo malum
eam tangere. Non sequitur: sicut nō sequitur: bonū est nō bu-
re vinum, ergo malum est bibere vinum. Item in code: Qui

ent vxores, sicut tanquam non habentes: ergo malum est, cum eis
omnisciri. Sed hoc non sequitur: sicut non sequitur: Qui emunt,
aut tanquam non possidentes, quod ibidem legitur: ergo non debet
commodere de fructibus agri empti. Qui habet vxore est tanquam
non habens, si debitum reddit & non exigit. Item dominus monet
et relinquentum vxore. Luc. 18. Nemo est qui relinquat domum,
aut parentes, aut fratres, aut vxorem, aut filios propter regnum
Dei, & non recipiat multo plura in hoc tempore &c. & Eiusdem
14. Si quis venit ad me, & non odit patrem suum & matrem suam &
non potest meus esse discipulus: ergo vxor est ce-
lingueda & odio habenda. Ad quod dicendum, quod vxor est relin-
quenda & odienda eo modo quo & pater & mater, ut scilicet si
vult trahere aliquem ad idolatriam, vel heresim, vel aliud pec-
catum, non consentiat ei: tamen si bene se habeat, amanda est si
si pater & mater. 1. ad Cor. 7. Si quis frater vxore habet infide-
& hec coegerit habitare cum illo, non dimittat illam. ¶ Licet autem
dictus error iam in sua radice destructus sit, ubi fuit destructus
vix Manichaeorum, qui ponit principia prima, vnu bonu, & aliud
malum, a quo dicit esse ea quae sunt corruptibilia, a quo errore
licet error eorum habuit: tamen manifeste falsitas eius conuincit
per testemonijs scripturarum quae sequuntur. Mat. 19. Pharisaeis in
arrogantibus Christum, an licet dimittere vxorem suam qua-
dique ex causa. Ipse premisso testimonio Genes. intulit, Quod
ego Deus coiunxit, homo non separet. Ostendens manifeste ma-
ritimiū esse a Deo, & non esse ab homine separandū. Patet er-
go quod matrimonium est bonum. Item Luc. 1. dicitur de Zacha-
ria & Elizabeth vxore eius, quod ambo erant iusti ante Deum,
precedentes in omnibus mandatis & iustificationibus domini,
sive querela, & quod Angelus Gabriel Zachariæ nuntiavit hęc:
Elizabeth tua pariter tibi filium. Et paulo post: Et Spiritu-
sancto replebitur adhuc, ex vetero matris suę. Non est ergo ma-
ritrimonium malum in quo sancti homines fuerunt, & ex quo
fuerunt tam bonus processit. Et Io. 2. Maria interfuit nuptiis, &
Iesus & discipuli eius ad eas vocati sunt, & fecit ibi Iesus initium
ignorantium suorum. Non honorasset Christus tot modis nuprias,
sive male essent. Item ad Rom. 7. Mulier viuente viro vocabitur
adultera, si fuerit cum altero viro. Si autem fuerit mortuus
vixius, liberata est a lege viri, ut non sit adultera, si fuerit cum
altero viro. Itē 1. ad Cor. 7. Vxor vir debitum reddat: similiter &
vixius viro. Et in eodem: Nolite fraudari ad inuicem, nisi forte ad
tempus, ut vacatis orationi, & iterum reuextimini in idipsum.

Et

Et iterum: His qui in matrimonio iuncti sunt præcipio, non sed Dominus, vxorem à viro nō discedere. Et paulo post: fru vxorem non dimittat. Itē in eodē: Alligatus es vxori, noli correre solutionem. Solutus es ab uxore, noli querere uxori. Si tem accepis uxorem, non peccasti: & si nupserit virgo nō peccauit. Item in eodem: Qui matrimonio iungit virginem bene facit, & qui nō iungit, melius facit. Mulier alligata est quanto tempore vir eius viuit. Quod si dormierit vir eius, rata est à lege viri: cui vult, nubat, tantum in Domino, ergo secundæ nuptiæ sunt licita. Item ad Eph. 5. Viri diligite uxores &c. In eodem: Vnusquisq; uxorem suam sicut seipsum diligit. Et 1. ad Timot. 2. Mulier seducta in prævaricatione. Saluabitur autem per filiorum generationem. Item 4. Spiritus manifestè dicit: quia in nouissimis temporibus discedent quæ fide attendentes spiritibus eti oris & doctrinis demoniorum in hypocrisi loquentium mendacium, & cauteriatam habentium suam conscientiam, & prohibentium nubere &c. Item 5. Volo iuniores nubere, filios procreare, matres famæ esse. Item ad Hebræ. vlt. Honorable coniugium in omnibus (supple sit) & thorus immaculatus. Fornicatores enim & alii teros iudicabit Deus; id est, dānabit. Ber. Omnia immoderata benas laxat, qui nuptias damnat. Idem: Rara est in terris concordia, neque pro tantillo quæstu exinanivit se Filius Dei in mariam serui accipiens. In hac approbatione matrimonij concipiunt nobiscum tam Iudei quam gentiles. Gentiles enim in ratione habuerūt coniugiū, & filios qui nō erāt nati de conjugi illegitimos iudicabant. In hoc autem conueniunt nobiscum copientissimi, vt Salomon Prover. 19. Domus & diuina damnari possit, à Domino vero propriè vxor prudens. Seneca etiam uxorem habuit, vt aperte habetur in eius epistolis. Et notandum quod illi qui sunt huius erroris, dicunt mulierem damnari prægnans decedat vel in partu. Quod manifestè patet esse sum in Elizabeth, Luc. 1. quæ prægnans erat quam salutaria beata Virgo: & ramen repleta est Spiritu sancto, & infans curauit in utero eius, quæ si decessisset in partu, saluata esset. Ceterus enim pœnam haberet, non culpam.

De commendatione Matrimonij. C A P . X V .

Sequitur de cōmendatione matrimonij. ¶ Et norāndi quod duodecim sunt, quibus matrimonium potest cōmendari fidelibus, qui utrūque testamentū recipiunt. ¶ Item est, auctoritas instituentis illud. Cūm alios ordines instituerit ali-